

ล่องเรือพระบาทสมเด็จพระพัฒนสัตยาในพระที่นั่งไพศาลทักษิณนี้ด้วย
เสร็จแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จขึ้น
อนึ่งเมื่อขณะพราหมณ์ชูประแสงในหม้อน้ำพระพัฒนสัตยา พระ
สงฆ์เจริญสังคาถา ชาวประโคม ๆ ครุยกดนตรีนั้น ทรงพระกรุณา
โปรดเกล้า ฯ พระราชทานหีรณบัฏแก่เจ้าพระยาสุรสีห์ วิสิษฐศักดิ์ มี
ข้อความพิสดารแจ้งอยู่ในหนังสือราชกิจจานุเบกษาพิเศษนั้นแล้ว กับทรงพระ
ราชทานเครื่องยศชนเจ้าพระยาเสนาบดีเพิ่มเติม คือ หีบหมากทองคำ
ลงยา หลังหีบมีตราราชสีห์ มาลาเส้าสเทินยอดเกยวงลงยา เสือทรง
ประภาศลึงทอง

พระราชพิธีตั้งองคมนตรี

ด้วยทรงพระ กรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้มีการพระราชพิธีทรงตั้งพระราช
วงศ์แลเข้าทูลล่องเรือพระบาท เป็นองคมนตรีตามจำนวนที่มรายนพระนาม
แลนามแจ้งในบาญชีแล้วนั้น ตั้งมีรายการต่อไปนี้

วันที่ ๔ เมษายน พระพุทธศักราช ๒๔๖๑ เจ้าพนักงานได้จัดกร
พระราชพิธีในพระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย ตั้งโต๊ะหม้อทองหน้าพระที่นั่ง
บุษบกมาลา ประดิษฐานพระพุทธรูปรัตนปฏิมากรแก้วมรกตน้อย พระ
ไชยวัฒน์ประจักษ์กาลที่ ๑ พระไชยวัฒน์ประจักษ์กาลอุปถัมภ์ พระ
ไชยเนาโหล แลพระธรรมไตรปิฎกสังเขปด้วย กับทอดพระแสงจันทร์

~~.....~~

ไชยศรี พระแสงประจำรัชกาลปัตยุบัน แลพระแสงศรกำลังราม ตั้ง
 เครื่องนมัสการลงยาราชาวดีแลพระแท่นทรงกราบ ทอดพระราชบัลลังก์
 ตั้งอาสนสงฆ์ ๕ รูป มีพระธรรมเจดีย์เป็นประธาน ข้าราชการองครักษ์
 พระบาทเนาะตำแหน่ง มีเสนาบดีกระทรวงมูรธาธร เสนาบดีกระทรวง
 วัง ราชองครักษ์ กรมมหาดเล็ก กรมพระตำรวจกรมวังแลกรมพระ
 อาลักษณ์ ประจำท้าวเหล่าองครักษ์พระบาท

เวลา ๕ นาฬิกา ๒๕ นาทีหลังเที่ยง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
 ทรงเครื่องทรงยศทหารรักษาวัง ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ดวงคารา
 มหาจักรีกับนพรัตนราชวราภรณ์ เสด็จออกพระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย
 ทรงจุดเทียนเครื่องนมัสการแล้ว พระทับพระราชบัลลังก์ ชาวประโคม
 ลงระทั่งแตรมโหรีทัก เมื่อสุดเสียงประโคมแล้ว พระยาศรีวิรวงศ์
 ผู้ทำการแทนเลขาธิการองคมนตรี กราบบังคมทูลพระกรุณาเบิกพระ
 ราชวงศ์แล้วกราบทูลจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เป็นองคมนตรี
 มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทพร้อมแล้ว พระยาบำเรอก๊กดีสมุหพระราช
 มณฑลพายัพผู้ที่จะเป็นองคมนตรี เข้าไปถวายสัตย์ปฏิญาณเนาะพระ
 รัตนไตรยแล้วพระที่นั่งตามลำดับ แล้วทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระ
 ราชทานตราตั้งเป็นองคมนตรี เมื่อหมดจำนวนทูลทรงพระกรุณาโปรด
 เกล้าฯ พระราชทานตราตั้งแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระ
 บรมราโชวาทพระราชทานแก่องคมนตรีเสร็จ พระธรรมเจดีย์ถวายอภิเษก
 พระราชกวีถวายพระพรลาแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จขึ้น
 เจ้าพนักงานกระทั่งแตรมโหรีทักอีกครั้งหนึ่ง เป็นเสร็จการ

รายนามผู้ซึ่งได้รับ

พระราชทานเกียรตินิยมให้เป็นองคมนตรี คือ

๑ หม่อมเจ้าฉัตรเฉลิมเสวี ในพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหมื่นราชศักดิ์สโมสร ท.จ, น.ช, ม.ม, ร.ด.ม. (ศ).

๒ หม่อมเจ้าอุปพัทธพงศ์ ในพระเจ้าบรมวงศ์เธอชั้น ๔ กรมขุนศิริราชสังกาศ ท.จ, น.ช, ม.ม, ว.ป.ร. ๔.

๓ หม่อมเจ้าธานีวัตร ในพระเจ้าบรมวงศ์เธอชั้น ๔ กรมขุนพิทยลาภพฤฒิธาดา น.ช, ม.ม, ต.จ, ว.ป.ร. ๓, ร.ด.ม. (ศ).

๔ พระยาพิพิธไอสूरย์ จ.ช, จ.ม, ท.จ, จ.ป.ร. ๔, ว.ป.ร. ๔.

๕ พระยาฤทธิไกรเกรียงหาญ จ.ม, ท.จ, น.ช, ว.ป.ร. ๓, ร.จ.ม.

๖ พระยาวิจิตรนาวิ จ.ม, ท.จ, น.ช, จ.ป.ร. ๔, ร.จ.ม, ร.ด.ม. (ศ).

๗ พระยาชนนรัตนบดี จ.ม, ท.จ, น.ช, จ.ป.ร. ๔, ว.ป.ร. ๔.

๘ พระยาราชนาถ จ.ม, ท.จ, น.ช, ว.ป.ร. ๓.

๙ พระยาโชฎึกราชเศรษฐี ท.จ, น.ช, ม.ม.

๑๐ พระยาสุพรรณสมบัติ ท.จ, ม.ม, ท.ช, ว.ป.ร. ๕.

๑๑ พระยาจินดาภิรมย์ราชสภาบดี ท.จ, ม.ม, ท.ช, ร.ด.ม. (ศ).

๑๒ พระยาศรีสังกร ท.จ, ภ.ช, ร.ด.ม. (ศ).

๑๓ พระยาอจิรการประสิทธิ์ ท.จ, น.ช, ม.ม, ว.ป.ร. ๓.

๑๔ พระยาเมธาธิบดี ท.จ, น.ช, ภ.ม, ว.ป.ร. ๔, ร.ด.ม. (ศ).

๑๕ พระยาอนุกิจวิธูร ท.จ, ม.ม, ท.ช.

๑๖ พระยาทิพโกษา ท.จ, ภ.ช, ร.จ.พ.

๑๗ พระยาศรีสุริยราชวรานุวัตร ท.จ, น.ช, ม.ม, ร.จ.พ.

~~การกราบถวายบังคมลา~~

- ๑๘ พระยารณชัยชาลายุทธ ท.จ, น.ช, ม.ม, ว.ป.ร. ๓, ร.จ.พ.
- ๑๙ พระยาไกรเพชรรัตนสงคราม ท.จ, ม.ม, ภ.ช, ว.ป.ร. ๓
- ๒๐ พระยามหิทรเดชาอนุวัตน์ จ.ม, ต.จ.ว, ท.ช, ว.ม.ล, ว.ป.ร. ๔
- ๒๑ พระยาจำแสนยบดี ต.จ.ว, น.ช, ม.ม.

ข้าราชการกราบถวายบังคมลาอุปสมบท

ด้วยอำนาจยศรั้ว หลวงเรือฤทธิรักษาราชฎี ปลัดมณฑล
 สุราษฎร์ กราบถวายบังคมลาอุปสมบท ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า
 พระราชทานพระบรมราชานุญาตแล้ว ตั้งแต่วันที่ ๕ เมษายน พระพุทธ
 ศักราช ๒๔๖๑

ข้าราชการกราบถวายบังคมลา

วันที่ ๑๒ เมษายน พระพุทธศักราช ๒๔๖๑
 เวลา ๕ นาฬิกา ก่อนเที่ยง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จะเสด็จ
 พระราชดำเนินโดยชลมารค ประทับแรมจังหวัดสมุทรสาคร เมื่อ
 เสด็จยังพระที่นั่งราชกิจวินิจฉัย มีขัตติยกุลองค์พระบาทกราบถวาย
 บังคมลา คือ